

A. Οι κύριες προτάσεις στον πλάγιο λόγο

- i. Οι κύριες προτάσεις κρίσεως μετατρέπονται στον πλάγιο λόγο σε ειδική πρόταση, ειδικό απαρέμφατο, κατηγορηματική μετοχή, ανάλογα με το είδος του ρήματος εξάρτησης.
- ii. Οι κύριες προτάσεις επιθυμίας στον πλάγιο λόγο μετατρέπονται σε τελικό απαρέμφατο.
- iii. Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις στον πλάγιο λόγο μετατρέπονται σε πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις.
- iv. Ο ρηματικός τύπος στον πλάγιο λόγο διατηρεί τον χρόνο που είχε στον ευθύ λόγο.

Ειδικότερα:

i. Η κύρια πρόταση κρίσεως στον πλάγιο λόγο.

Η κύρια πρόταση κρίσεως στον πλάγιο λόγο μετατρέπεται σε:

1. Ειδική πρόταση,

όταν εξαρτάται από λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά, δεικτικά ρήματα και μνήμης, μάθησης.

Οι εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως στον πλάγιο λόγο:

Διατηρείται η οριστική και στον πλάγιο λόγο όταν το ρήμα εξάρτησης είναι αρκτικού χρόνου (π.χ. α).

Τρέπεται σε ευκτική του πλαγίου λόγου η οριστική όταν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου(π.χ. β).

Οι δυνητικές εγκλίσεις (οριστική και ευκτική) διατηρούνται ανεξάρτητα από τον χρόνο του ρήματος εξάρτησης (π.χ. γ, δ, ε, στ).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΡΙΣΕΩΣ)	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ)
Σωκράτης οὐ νομίζει θεούς. (οριστική)	λέγει → εἶπεν →	α. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐ νομίζειθεούς. β. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐ νομίζοιθεούς.
Σωκράτης οὐ ἂν ἐνόμισε θεούς. (δυνητική οριστική)	λέγει → εἶπεν →	γ. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμισεν θεούς. δ. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμισεν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς. (δυνητική ευκτική)	λέγει → εἶπεν →	ε. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς. στ. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς.

2. Ειδικό απαρέμφατο,

όταν εξαρτάται:

- από ρήματα λεκτικά, δοξαστικά, δηλωτικά, λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά, δεικτικά,
- από το ρήμα φημί
- και από τα ρήματα ἐλπίζω, ὁμνυμι, προσδοκῶ, ἐπαγγέλλομαι, ὑπισχνοῦμαι.

Το ρήμα του ευθέος λόγου μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο σε απαρέμφατο ως εξής:

Κάθε ἐγκλιση μετατρέπεται σε απαρέμφατο (π.χ. α-στ).

Η δυνητική ἐγκλιση μετατρέπεται σε δυνητικό απαρέμφατο (π.χ. β, γ, ε, στ).

Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει το απαρέμφατο.

Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου καθορίζει τον χρόνο του απαρεμφάτου.

Δηλαδή:

Έγκλιση ενεστώτα ή παρατατικού → απαρέμφατο ενεστώτα (π.χ. α, β).
Έγκλιση μέλλοντα → απαρέμφατο μέλλοντα (π.χ. δ).
Έγκλιση αορίστου → απαρέμφατο αορίστου (π.χ. ε).
Έγκλιση παρακειμένου ή υπερσυντελικού → απαρέμφατο παρακειμένου (π.χ. στ).

Κατά τη μετατροπή του ευθέος λόγου σε απαρέμφατο ελέγχουμε αν έχουμε ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία.

- Στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας το ρήμα εξάρτησης και το απαρέμφατο έχουν το ίδιο υποκείμενο, σε πτώση ονομαστική (π.χ. δ, στ).
- Στην περίπτωση της ετεροπροσωπίας το απαρέμφατο έχει διαφορετικό υποκείμενο από το ρήμα εξάρτησης, σε πτώση αιτιατική (π.χ. α, β, γ, ε).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΡΙΣΕΩΣ)	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ)
Σωκράτης οὐ νομίζει θεούς. (οριστική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	α. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπονΣωκράτη οὐ νομίζειν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμιζε θεούς. (δυνητική οριστική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	β. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπονΣωκράτη οὐκ ἂν νομίζειν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν νομίζοι θεούς. (δυνητική ευκτική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	γ. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπονΣωκράτη οὐκ ἂν νομίζειν θεούς.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ποιήσουσι. (οριστική)	φασὶ / ἔφασαν → (Οἱ στρατιῶται)	δ. Οἱ στρατιῶται φασὶ / ἔφασανταῦτα ποιήσιν.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ἂν ἐποίησαν. (δυνητική οριστική)	φησὶ / ἔφη → (Οὔτος)	ε. Οὔτοι φησὶ / ἔφη τοὺς στρατιώτας ταῦτα ἂν ποιῆσαι.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ἂν πεποηκότες εἶεν. (δυνητική ευκτική)	φασὶ / ἔφασαν → (Οἱ στρατιῶται)	στ. Οἱ στρατιῶται φασὶ / ἔφασανταῦτα ἂν πεποηκέναι.

3. Κατηγορηματική μετοχή,

όταν εξαρτάται από γνωστικά, αισθητικά, δείξης, αγγελίας, ελέγχου, μνήμης, μάθησης ρήματα.

Το ρήμα του ευθέος λόγου μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο σε κατηγορηματική μετοχή ως εξής:

Κάθε έγκλιση μετατρέπεται σε μετοχή.
Η δυνητική έγκλιση μετατρέπεται σε δυνητική μετοχή.
Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει τη μετοχή.
<u>Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου καθορίζει τον χρόνο της μετοχής.</u>

Δηλαδή:

Έγκλιση ενεστώτα ή παρατατικού → μετοχή ενεστώτα (π.χ. α, ε).

Έγκλιση μέλλοντα → μετοχή μέλλοντα (π.χ. β).
Έγκλιση αορίστου → μετοχή αορίστου (π.χ. γ, στ).
Έγκλιση παρακειμένου ή υπερσυντελικού → μετοχή παρακειμένου (π.χ. δ, ζ).

Η κατηγορηματική μετοχή του πλαγίου λόγου, όταν είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος εξάρτησης, τίθεται σε πτώση ονομαστική και συμφωνεί με το υποκείμενο σε γένος, αριθμό και πτώση:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ (ΣΥΝΗΜΜΕΝΗ) ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Τιμῶμαι ὑπὸ πάντων. (οριστική ενεστώτα) Ἐτιμώμην ὑπὸ πάντων. (παρατατικός)	Οἶδα / Ἔγνων →	α. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμώμενος ὑπὸ πάντων.
Τιμηθήσομαι ὑπὸ πάντων. (οριστική μέλλοντα)	Οἶδα / Ἔγνων →	β. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμηθησόμενος ὑπὸ πάντων.
Ἐτιμησάμην ἂν ὑπὸ πάντων. (δυνητική οριστική αορίστου)	Οἶδα / Ἔγνων →	γ. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμησάμενος ἂν ὑπὸ πάντων.
Τετιμημένος εἶην ἂν ὑπὸ πάντων. (δυνητική ευκτική παρακειμένου)	Οἶδα / Ἔγνων →	δ. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τετιμημένος ἂν ὑπὸ πάντων.

Η κατηγορηματική μετοχή του πλαγίου λόγου, όταν είναι συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης, τίθεται σε πλάγια πτώση και συμφωνεί με το υποκείμενό της σε γένος, αριθμό και πτώση:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ (ΑΠΟΛΥΤΗ) ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἐστὶ. (οριστική ενεστώτα) Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἦν. (παρατατικός)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	ε. Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα .
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἂν ἐγένετο. (δυνητική οριστική αορίστου)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	στ. Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ἂν γενόμενον .
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἂν γεγονώς εἶη. (δυνητική ευκτική παρακειμένου)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	ζ.Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ἂν γεγονότα .

ii. Η κύρια πρόταση επιθυμίας στον πλάγιο λόγο.

Η κύρια πρόταση επιθυμίας στον πλάγιο λόγο μετατρέπεται σε κάθε περίπτωση σε **τελικό απαρέμφατο**.

Εξαρτάται από ρήματα βουλευτικά, προτρεπτικά, αποτρεπτικά, παραχωρητικά, απαγορευτικά, αποπειρατικά, δυνητικά, διστακτικά κ.λπ.

- Η υποτακτική, η προστακτική, η ευχετική ευκτική των προτάσεων επιθυμίας (και σπανιότερα η ευχετική οριστική) **τρέπονται σε τελικό απαρέμφατο**.
- Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει το απαρέμφατο.
- Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου επηρεάζει τον χρόνο του **απαρεμφάτου** ως εξής:

Έγκλιση ενεστώτα	→	απαρέμφατο	ενεστώτα (π.χ.	α).
Έγκλιση μέλλοντα	→	απαρέμφατο	μέλλοντα (π.χ.	γ).
Έγκλιση αορίστου	→	απαρέμφατο αορίστου (π.χ. β, δ).		

Παρατήρηση:

Κατά τη μετατροπή του ευθέος λόγου σε **απαρέμφατο** ελέγχουμε αν έχουμε **ταυτοπροσωπία** (π.χ. γ) ή **ετεροπροσωπία** (π.χ. α, β, δ).

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
α. Λέγετε ταῦτα τοῖς στρατιώταις. β. Ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός.	ἐκέλευε → παραινεῖ →	α. Οὗτος ἐκέλευε αὐτοὺς λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις. β. Οὗτος παραινεῖ τούτους ἀκοῦσαιτοῦ ἀνδρός.
γ. Ἐσοίμην εὐτυχής. δ. Γένοισθε εὐτυχεῖς.	Εὐχομαι → Ἠυχόμην →	γ. Εὐχομαι εὐτυχής ἔσεσθαι. δ. Ἠυχόμην ὑμᾶς γενέσθαι εὐτυχεῖς.

iii. Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις στον πλάγιο λόγο.

Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις μετατρέπονται στον πλάγιο λόγο σε **πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις**.

Εξαρτώνται από ρήματα ερωτηματικά, γνωστικά, λεκτικά, δεικτικά, σκέψης, φροντίδας, απόπειρας, προσοχής.

- Διατηρούν την αρχική έγκλιση, όταν εξαρτώνται από ρήμα αρκτικού χρόνου (π.χ. α, γ).
- Μετατρέπουν σε ευκτική του πλαγίου λόγου την οριστική και απορηματική υποτακτική, όταν εξαρτώνται από ρήμα ιστορικού χρόνου (π.χ. β, δ).
- Παραμένουν στον πλάγιο λόγο ερωτήσεις ολικής άγνοιας (π.χ. γ,δ) ή μερικής άγνοιας (π.χ. α,β), μονομελείς (π.χ. α-δ) ή διμελείς (π.χ. ε), όπως ακριβώς ήταν στον ευθύ λόγο.

Δηλαδή:

ΕΥΘΕΙΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
Τίς ποιεῖ ταῦτα;	ἐρωτᾷ → ἠρώτα →	α. Οὗτος ἐρωτᾷ ὅστις ποιεῖ ταῦτα. β. Οὗτος ἠρώτα ὅστις ποιοῖ/ποιοίηταῦτα.
Παραδῶμεν Κορινθίους τὴν πόλιν;	ἐρωτῶσι → ἠρώτων →	γ. Τὸν θεὸν ἐρωτῶσι εἰ παραδῶσινΚορινθίους τὴν πόλιν. δ. Τὸν θεὸν ἠρώτων εἰ παραδοῖενΚορινθίους τὴν πόλιν.

Παρατήρηση:

Μερικές φορές διατηρούν την απορηματική υποτακτική και μετά από ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου, όταν προβάλλεται κάτι ασαφές ή αβέβαιο και εκφράζεται η γνώμη του υποκειμένου της δευτερεύουσας πρότασης.
π.χ.

ΕΥΘΕΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ
Κατακαύσωμεν αὐτοὺς ἢ τί ἄλλο χρησώμεθα;	ἐβουλεύοντο →	ε. Οὗτοι ἐβουλεύοντο εἴτεκατακαύσωσιν αὐτοὺς ἢ τί ἄλλο χρήσωνται.

Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις μετατρέπουν στον πλάγιο λόγο τα ερωτηματικά, τα αναφορικά επιρρήματα και τις αναφορικές ερωτηματικές αντωνυμίες εισαγωγής ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΛΑΓΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ →	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΠΛΑΠΟΥ ΛΟΓΟΥ	Παραδείγματα:	
		Ευθύς λόγος →	Πλάγιος λόγος
Τα ερωτηματικά μόρια τρέπονται: οὔκουν οὔκοῦν ἄρα ἄρ' ἄραγε χωρίς ερωτηματικό μόριο	} εἰ	Θεός ἐστίν;	Σαφῶς δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστίν.
		ἄρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγώ ποτ' ὄψομαι;	Ἦπόρει εἰ τοῦτ' ὄψοιτο ποτε.
πότερονἢ ἢ	} πότερον (πότερα)....ἢ εἰ.....ἢ εἴτε.....εἴτε ἐάν.....ἢ	Πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι.	Διηρώτα (τὸν Κῦρον) πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι.
Οἱ ερωτηματικές αντωνυμίες ἢ διατηροῦνται, ἢ τρέπονται στις αντίστοιχες αναφορικές:		Τίς εἶ;	Ἡρώτων αὐτὸν τίς εἶη.
τίς; πόσος; ποῖος; πότερος; πηλίκος;	} ὅστις ὅσος / ὀπόσος οἷος / ὀποῖος ὀπότερος ἡλίκος / ὀπηλίκος, κτλ.	Τίνες ἂν τολμήσειαν εἰπεῖν ψευδῆ;	Ἐγώ γε ἀπορῶ οὔτινες ἂν τολμήσειαν εἰπεῖν ψευδῆ.
		Πόσῃν ὁδὸν διηλάσατε;	Ἐκ δὲ τούτου ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὀπόσῃν ὁδὸν διήλασαν.
Τα ερωτηματικά επιρρήματα ἢ διατηροῦνται, ἢ τρέπονται στα αντίστοιχα αναφορικά:		Πῶς ἂν τὴν μάχην ποιησαίμεθα;	Ἐβουλεύοντο πῶς ἂν τὴν μάχην ποιήσαιντο.
ποῦ ποῖ πῇ πῶς πόθεν πότε	} ὅπου ὅποι ὅπη ὥς / ὅπως ὅθεν/ὀπόθεν ὅτε/ὀπότε, κτλ.	Ποῖ ἄγοιμεν;	Ἦπόρουν ὅποι ἄγοιντο.
		Πῶς οἱ νέοι ἄριστοι ἔσονται ;	Σκοποῦμεν ὅπως οἱ νέοι ἄριστοι ἔσονται.

Β. Οι δευτερεύουσες προτάσεις στον πλάγιο λόγο

Οι λοιπές δευτερεύουσες προτάσεις του ευθέος λόγου παραμένουν δευτερεύουσες προτάσεις και στον πλάγιο λόγο.

Παρατηρήσεις:

- Διατηρούν το είδος τους.
- Διατηρούν την έγκλιση του ευθέος λόγου όταν το ρήμα εξάρτησης είναι αρκτικού χρόνου (π.χ. α).
- Διατηρούν τη δυνητική έγκλιση (δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική) στον πλάγιο λόγο ανεξάρτητα από τον χρόνο εξάρτησης (π.χ. β, γ).
- Μετατρέπουν σε ευκτική του πλαγίου λόγου την οριστική ή την υποτακτική (με ή χωρίς «άν» αοριστολογικό) όταν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου. Στην τελευταία περίπτωση χάνεται το αοριστολογικό «άν» (π.χ. στ, ζ).
- Μετατρέπεται το πρόσωπο του ρήματος αν χρειάζεται (π.χ. β, στ).
- Διατηρούν την ευκτική του πλαγίου λόγου, αν το ρήμα εξάρτησης στον πλάγιο λόγο είναι ιστορικού χρόνου (π.χ. δ).
- Μετατρέπουν την ευκτική του πλαγίου λόγου σε οριστική, αν το ρήμα εξάρτησης στον πλάγιο λόγο είναι αρκτικού χρόνου (π.χ. ε).

Διατηρείται και στον πλάγιο λόγο:	Παραδείγματα:
Η οριστική μετά από ρήμα αρκτικού χρόνου.	α. Ἄγε τὸ στράτευμα ἐπὶ κατὰ μέσον τῷ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύ<u>ῆ</u>στι. (δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση) → Κῦρος κελεύει τῷ Κλεάρχῳ ἄγειν τὸ στράτευμα ἐπὶ κατὰ μέσον τῷ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύ<u>ς</u> <u>ἔ</u>στι.

Η δυνητική οριστική	β. Πάντες ὅπλα κατεσκεύαζον, ὥστε τήν πόλιν ὄντως <u>ἄν</u> ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον. (δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση) → Φησὶ πάντας ὅπλα κατασκευάζειν, ὥστε τήν πόλιν ὄντως <u>ἄν</u> ἡγήσατο πολέμου ἐργαστήριον.
Η δυνητική ευκτική	γ. Τοὺς δ’ ἀπαιδεύτους ἀρετῆς θαυμάζοιμι ἄν, εἴ τι πλέον <u>ἄν</u> ὠφελήσειε λόγος. (δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση) → Ἐλεξεν ὅτι τοὺς δ’ ἀπαιδεύτους ἀρετῆς θαυμάζοι ἄν, εἴ τι πλέον <u>ἄν</u> ὠφελήσειε λόγος.
Η ευκτική του πλαγίου λόγουμετά από ρήμα ιστορικού χρόνου.	δ. Ἀκήρυκτος ὁ πόλεμος ἦν, ἔστ’ ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶμεν. (χρονική πρόταση) → Ἐδόκει τοῖς Ἕλλησιν ἀκήρυκτον τὸν πόλεμον εἶναι, ἔστ’ ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶεν.

Μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο:		Παραδείγματα:
Η ευκτική του πλαγίου λόγου	σε οριστική μετά από ρήμα αρκτικού χρόνου.	ε. Ἀκήρυκτος ὁ πόλεμος ἦν, ἔστ’ ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶμεν. (χρονική πρόταση) Δοκεῖ τοῖς Ἕλλησιν ἀκήρυκτον τὸν πόλεμον εἶναι, ἔστ’ ἐν τῇ πολεμίᾳ εἰσίν.
Η οριστική → ή η υποτακτική →	σε Ευκτική του πλαγίου λόγου μετά από ρήμα ιστορικού χρόνου.	στ. Πάντες γὰρ ὑπολαμβάνομεν, <u>δὲπιστάμεθα</u> . (δευτερεύουσα αναφορική πρόταση) → Ἀπεκρίθησαν ὅτι πάντες ὑπολαμβάνοιντο, <u>δὲπίσταιντο</u> .
		ζ. Ἀμαρτάνουσι οἱ πολῖται, ἐὰν <u>ταῦταπράττωσι</u> . (δευτερεύουσα υποθετική πρόταση) → Ἦγεῖτο ἀμαρτάνειν τοὺς πολίτας, εἰ <u>ταῦταπράττοιεν</u> .

Παρατήρηση:

Μερικές φορές οι δευτερεύουσες προτάσεις διατηρούν και στον πλάγιο λόγο την απλή οριστική ή την υποτακτική και μετά από ιστορικό χρόνο, όταν ο συγγραφέας τηρεί αντικειμενική στάση σ’ αυτά που διηγείται ή όταν κάτι παρουσιάζεται ως βέβαιο ή ως διαχρονική αλήθεια.

π.χ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Ἀπίωμεν, μὴ γένηται ἐπίθεσις.	Ἐκέλευσε	Ἐκέλευσε τούτους ἀπιέναι μὴ γένηται ἐπίθεσις.